

unde sicut illa originalis iustitia quae in anima erat, continebat corpus a morte virtute animae iustitiam habentis; ita etiam ex privatione quae est in anima resultat defectus omnis qui est in corpore: nec defectus iste erat in carne ante infusionem animae in actu; sed virtute tantum, ut supra dictum est.

Ad quintum patet responsio per id quod supra dictum est.

QUAESTIO II.

Deinde quaeritur de poena originalis peccati: & circa hoc quaeruntur duo.

Primo. Utrum peccato originali post mortem debeat poena sensibilis in illis qui in originali tantum peccato decedunt.

Secundo. Utrum aliquem interiorum dolorem sentiat in anima spiritualem qui pro peccato originali tantum puniuntur.

ARTICULUS I.

Utrum poena sensibilis debeat peccato originali secundum se.

De mal. q. iv. art. 2.

1. AD primum sic proceditur. Videtur quod peccato originali secundum se debeat poena sensibilis. Dicit enim Augustinus (Fulgentius) de Fide ad Petrum, cap. xxvii. *Firmissime tene, & nullatenus dubites, parvulos qui sine sacramento baptismatis de hoc saeculo transierunt, aeterno supplicio puniendos.* Sed supplicium poenam sensibilem nominat. Ergo parvuli qui pro solo originali puniuntur, sensibilem poenam sustinebunt.

2. Praeterea. Majori culpae debetur major poena. Sed originale est majus peccatum quam veniale: quia plus habet de aversione, eo quod gratiam subtrahit; veniale autem gratiam secum compatitur: & iterum aeterna poena punitur originale, sed veniale temporali. Cum ergo veniali peccato debeat poena sensibilis, multo amplius originali.

3. Praeterea. Gravius puniuntur peccata post hanc vitam quam in vita ista, ubi est misericordiae locus. Sed in hac vita respondet originali poena sensibilis: pueri enim qui solum originale habent, multas poenas sensibiles sustinent, nec injuste. Ergo & post hanc vitam poena sensibilis debetur.

4. Praeterea. Sicut in peccato actuali est aversio, & conversio; ita & in peccato originali aliquid aversioni responder, scilicet privatio originalis iustitiae, & aliquid conversioni, scilicet concupiscentia. Sed peccato actuali ratione conversionis debetur poena sensibilis. Ergo & originali ratione concupiscentiae.

5. Praeterea. Corpora puerorum post resurrectionem aut erunt passibilia, aut impassibilia. Si impassibilia, & nullum corpus humanum potest esse impassibile, nisi vel per dotem impassibilitatis, sicut est in beatis, vel ratione originalis iustitiae, sicut in statu innocentiae: ergo corpora puerorum vel habebunt dotem impassibilitatis, & sic gloriosa erunt, & non erit differentia inter pueros baptizatos & non baptizatos, quod est haereticum, vel originale iustitiam habebunt, & sic originali peccato carebunt, nec pro peccato originali punientur.

(1) Al. cum affecta fuerit in eam.

quod est similiter haereticum. Si autem sint passibilia; omne autem passibile de necessitate patitur, activo praesente: ergo praesentibus corporibus sensibilibus activis sensibilem poenam patientur.

Sed contra, Augustinus, Enchirid. cap. xciiii. dicit poenam parvulorum, qui originali tantum tenentur, omnium esse mitissimam. Sed hoc non esset, si sensibili poena torquerentur, quia poena ignis inferni est gravissima. Ergo poenam sensibilem non sustinebunt.

Praeterea. Acerbitas poenae sensibilis delectationi culpae responder. Apocal. xviii. 7. *Quantum glorificavit se, & in deliciis fuit, tantum date illi tormentum, & luctum.* Sed in peccato originali non est aliqua delectatio, sicut nec operatio: delectatio enim operationem consequitur, ut ex X. Ethic. cap. iv. patet. Ergo peccato originali non debetur poena sensibilis.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod poena debet esse proportionata culpae, ut dicitur Isai. xxvii. 8. *In mensura contra mensuram (1) cum abjecta fuerit, iudicabis eam.* Defectus autem qui per originem traducitur, rationem culpae habens, non est per subtractionem, vel corruptionem alicujus boni quod naturam humanam consequitur ex principiis suis; sed per subtractionem, vel corruptionem alicujus quod naturae superadditum erat: nec ista culpa ad hunc hominem pertinet, nisi secundum quod talem naturam habet, quae hoc bono quod in eo natum erat esse, & possibile conservari, destituta est: & ideo nulla alia poena sibi debetur, nisi privatio illius finis ad quem donum subtractum ordinabat, ad quod per se natura humana attingere non potest. Hoc autem est divina visio: & ideo carentia huius visionis est propria, & sola poena originalis peccati post mortem: si enim alia poena sensibilis pro peccato originali post mortem infligeretur, puniretur iste non secundum hoc quod culpam habuit: quia poena sensibilis pertinet ad id quod personae proprium est: quia per passionem huius particularis talis poena est. Unde sicut culpa non fuit per operationem ejus, ita nec poena per passionem ipsius esse debet; sed solum per defectum illius ad quod natura de se insufficientis erat. In aliis autem perfectionibus, & bonitatibus quae naturam humanam consequuntur ex suis principiis, nullum detrimentum sustinebunt pro peccato originali damnati.

Ad primum ergo dicendum, quod supplicium non nominat in auctoritate illa poenam sensibilem, sed solum poenam damni, quae est carentia divinae visionis; sicut etiam nomine ignis frequenter in Scriptura quaelibet poena figurari consuevit.

Ad secundum dicendum, quod inter omnia peccata minimum est originale, eo quod minimum habet de voluntario: non enim est voluntarium voluntate istius personae, sed voluntate principii naturae tantum. Peccatum autem actuale, etiam veniale, est voluntarium voluntate ejus in quo est: & ideo minor poena debetur originali quam veniali. Nec obstat quod originale non compatitur secum gratiam: privatio enim gratiae non habet rationem culpae, sed poenae, nisi in quantum ex voluntate est. Unde ubi minus est de voluntario, minus est de culpa. Similiter etiam non obstat quod peccato actuali veniali temporalis poena debetur: quia hoc est

per

per

per accidens, in quantum decedens in veniali, tantam gratiam habet, virtute cuius poena purgata est. Si autem veniale peccatum sine gratia in aliquo esset, perpetuam poenam haberet.

Ad tertium dicendum, quod non est eadem ratio de poena sensibili ante mortem, & post mortem: quia ante mortem poena sensibilis consequitur virtutem naturae agentis, sive sit poena sensibilis interior, ut febris, vel aliquid huiusmodi, sive etiam sensibilis poena exterior, ut ustio, sive aliquid huiusmodi; sed post mortem nihil aget virtute naturae, sed secundum iustitiam divinae ordinem tantum, sive in animam separatam, in quam constat quod ignis naturaliter agere non potest, sive etiam in corpus post resurrectionem: quia tunc omnis actio naturalis cessavit, cessante motu primi mobilis, qui est causa omnis motus, & alterationis corporalis.

Ad quartum dicendum, quod dolor sensibilis responder delectationi sensibili, quae est in conversione actualis peccati. Concupiscentia autem habitualis, quae est in originali peccato, delectationem non habet: ideo dolor sensibilis non responder sibi pro poena.

Ad quintum dicendum, quod corpora puerorum non erunt impassibilia ex defectu potentiae ad patiendum in ipsis, sed ex defectu exterioris agentis in ipsa: quia post resurrectionem nullum corpus erit agens in alterum, praecipue ad corruptionem inducendam per actionem naturae; sed erit actio tantum ad puniendum ex ordine divinae iustitiae: unde illa corpora poenam non patientur quibus poena sensibilis ex divina iustitia non debetur. Corpora autem Sanctorum erunt impassibilia, quia deficiet in eis potentia ad patiendum: & ideo impassibilitas erit in eis dos, non autem in pueris.

ARTICULUS II.

Utrum pueri non baptizati sentiant in anima afflictionem spiritualem.

1. AD secundum sic proceditur. Videtur quod pueri non baptizati afflictionem spiritualem in anima sentiant. Quia, sicut dicit Chrysostomus, in Matth. hom. xxxiiii. in damnatis gravior erit poena, quod Dei visione carebunt, quam quod igne inferni cremabuntur. Sed pueri visione divina carebunt. Ergo afflictionem spiritualem ex hoc sentiant.

2. Praeterea. Carere illo quod quis vult habere, sine afflictione esse non potest. Sed pueri vellent visionem divinam habere: alias voluntas eorum actualiter perversa esset. Ergo cum ea careant, videtur quod ex hoc afflictionem sentiant.

3. Si dicatur, quod non affliguntur, quia sciunt se non culpa propria ea esse privatos; contra. Immunitas a culpa dolorem poenae non minuit, sed auget: non enim si aliquis non propria culpa exheredat, vel mutilatur, propter hoc minus dololet. Ergo etiam quamvis pueri non propria culpa tanto bono priventur, ex hoc eorum dolor non tollitur.

4. Praeterea. Sicut pueri baptizati se habent ad meritum Christi, ita non baptizati ad meritum Adae. Sed pueri baptizati ex merito Christi consequuntur praemium vitae aeternae. Ergo & non baptizati dolorem sustinent ex hoc quod per demeritum Adae aeterna vita privantur.

5. Praeterea. Absentari a re amata non potest esse

sine dolore. Sed pueri naturalem cognitionem de Deo habebunt, & eadem ratione naturaliter eum diligunt. Ergo cum ab eo sint in perpetuum separati, videtur quod hoc sine dolore pati non possint.

Sed contra. Si pueri non baptizati post mortem dolorem interiorum habeant, aut dolebunt de culpa, aut de poena. Si de culpa, cum a culpa illa ulterius emundari non possint, dolor ille erit in desperationem inducens. Sed talis dolor in damnatis est vermis conscientiae. Ergo pueri vermem conscientiae habebunt; & sic non esset eorum poena mitissima, ut in littera dicitur. Si autem de poena dolerent, ergo cum poena eorum iuste a Deo sit, voluntas eorum divinae iustitiae obviaret; & sic actualiter deformis esset, quod non conceditur. Ergo nullum dolorem interiorum sentiant.

Praeterea. Ratio recta non patitur ut aliquis perturbetur de eo quod in ipso non fuit ut vitaretur: propter quod Seneca probat (a) epist. xvi. ad Lucillum i. quod perturbatio in sapientem non cadit. Sed in pueris est ratio recta nullo actuali peccato obliquata. Ergo non turbabuntur de hoc quod talem poenam sustinent, quam vitare nullo modo poterunt.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod circa hoc est triplex opinio.

Quidam enim dicunt, quod pueri nullum dolorem sustinebunt, quia in eis adeo ratio obtenebrata erit ut non cognoscant se amisisse quod amiserunt: quod probabile non videtur, ut anima ab onere corporis absoluta ea non cognoscat quae saltem ratione investigari possint, & etiam multo plura.

Et ideo alii dicunt, quod in eis est perfecta cognitio eorum quae naturali cognitioni subjacent, & cognoscunt Deum, & se ejus visione privatos esse, & ex hoc aliquem dolorem sentiant; tamen mitigabitur eorum dolor, in quantum non propria voluntate culpam incurrerunt pro qua damnati sunt. Hoc etiam probabile non videtur: quia talis dolor parvus esse non potest de tanti boni amissione, & praecipue sine spe recuperationis: unde poena eorum non esset mitissima. Praeterea omnino eadem ratione qua dolore sensibili, & exterius affligente non puniuntur, etiam dolorem inferiorem non sentiant: quia dolor poenae delectationi culpae non responder: unde delectatione remota a culpa originali, omnis dolor ab ejus poena excluditur.

Et ideo alii dicunt, quod cognitionem perfectam habebunt eorum quae naturali cognitioni subjacent, & vita aeterna se privatos esse cognoscent, & causam quare ab ea exclusi sunt; nec tamen ex hoc aliquo modo affligentur: quod qualiter esse possit, videndum est. Sciendum ergo quod ex hoc quod caret aliquis eo quod suam proportionem excedit, non affligitur, si sit recte rationis; sed tantum ex hoc quod caret eo ad quod aliquo modo proportionatus fuit: sicut nullus sapiens homo affligitur de hoc quod non potest volare sicut avis, vel quia non est Rex, vel Imperator, cum sibi non sit debitum; affligeretur autem, si privaretur eo ad quod habendum aliquo modo aptitudinem habuit.

Dico ergo, quod omnis homo usum liberi arbitrii habens proportionatus est ad vitam aeternam consequendam, quia potest se ad gratiam preparare, per quam vitam aeternam merebitur: & ideo si ab hoc

Ex EDIT. P. NICOLAI. (a) Epist. lxxxv. id habetur... ut & Lib. II. de ira, cap. vi.

deficiant, maximus erit dolor eis, quia amittant illud quod suum esse possibile fuit. Pueri autem nunquam fuerunt proportionati ad hoc quod vitam æternam haberent; quia nec eis debebatur ex principiis naturæ, cum omnem facultatem naturæ excedat, nec actus proprios habere potuerunt, quibus tantum bonum consequerentur; & ideo nihil omnino dolebunt de carentia visionis divinæ; immo magis gaudebunt de hoc quod participabunt multum de divina bonitate, & perfectionibus naturalibus. Nec potest dici, quod fuerunt proportionati ad vitam æternam consequendam, quamvis non per actionem suam, tamen per actionem aliorum circa eos, quia potuerunt ab aliis baptizari, sicut & multi pueri ejusdem conditionis baptizati, vitam æternam consequuti sunt: hoc enim est superexcedentis gratiæ, ut aliquis sine actu proprio præmieretur: unde defectus talis gratiæ non magis tristitiam causat in pueris decedentibus non baptizatis, quam in sapientibus hoc quod (1) eis multæ gratiæ non sunt quæ alijs similibus factæ sunt.

Ad primum ergo dicendum, quod in damnatis pro culpa actuali, qui usum liberi arbitrii habuerunt, fuit aptitudo ad vitam æternam consequendam, non autem in pueris, ut dictum est; & ideo non est similis ratio de utrisque.

Ad secundum dicendum, quod quamvis voluntas sit possibile, & impossibile, ut in III. Ethic. cap. 11. dicitur; tamen voluntas ordinata, & completa non est nisi eorum ad quæ quis aliquo modo ordinatus est: & si (2) in hac voluntate deficient homines, dolent; non autem si deficient ab illa voluntate quæ impossibile est, quæ potius velleitas quam voluntas debet dici: non enim aliquis illud vult simpliciter; sed velle, si possibile foret.

Ad tertium dicendum, quod ad habendum proprium patrimonium, vel membra corporis sui, quilibet est ordinatus: & ideo non est mirum, si dolet aliquis de earum amissione, sive pro culpa sua, sive pro aliena eis privetur. Unde patet quod ratio non procedit ex simili.

Ad quartum dicendum, quod donum Christi excedit peccatum Adæ, ut ad Rom. 5. dicitur: unde non oportet quod pueri non baptizati tantum habeant de malo; quantum baptizati habent de bono.

Ad quintum dicendum, quod quamvis pueri non baptizati sint separati à Deo quantum ad illam conjunctionem quæ est per gloriam; non tamen ab eo penitus sunt separati; immo sibi conjunguntur per participationem naturalium bonorum; & ita etiam de ipso gaudere poterunt naturali cognitione, & dilectione.

EXPOSITIO TEXTUS.

Quod vero in actuali peccato Adæ plura notari valeant peccata, Augustinus in Enchiridio insinuat. Sciendum est, quod in aliquo peccato possunt notari deformitates plurium peccatorum dupliciter. Aut proprie; & sic in peccato Adæ apparet deformitas superbiæ, gula, & inobedienciæ, & hujusmodi: aut quasi metaphoricè; & sic in eo ostenditur deformitas homicidii, quia se ipsum spiritualiter occidit; & fornicationis, quia spiritualiter fornicatus est, à Deo recedens, & tamen est unum solum peccatum.

(1) Al. in eis, & infra in alijs. (2) Al. in voluntate. (3) Al. exterior. (4) Nicolai quod si Adam alio modo peccasset, non incurrisset necessitatem &c. (5) Al. insituere (forte instaurare) quod peccatum abstulerit.

catum, has deformitates ex diversis circumstantiis habens, speciem peccati ex ultimo fine retinens: & ideo etiam non oportet quod peccatum originale ex eo causatum sit multa.

Non est putandum gravius fuisse peccatum in Spiritum Sanctum. Contra. Homo primus habuit minus impellens ad peccatum quam sequentes. Quanto autem aliquis minori tentatione cadit, gravius peccat. Ergo primus homo gravius peccavit cæteris sequentibus.

Præterea. Magis malum est quod magis nocet. Illud autem peccatum plus cæteris nocuit. Ergo pejus fuit.

Et dicendum, quod contingit aliquod peccatum esse simpliciter levius altero, quod quantum ad aliquam circumstantiam gravius est, ut supra dictum est, dist. xxii. cum de peccato Adæ ageretur: eo quod peccatum simpliciter gravius esse dicitur quod ex specie sua gravitatem majorem habet, vel ex pluribus circumstantiis magis aggravatur, vel ex una circumstantia magis actum deformante: unde multa alia peccata simpliciter graviora sunt primo peccato Adæ, tum quia ex majori contemptu, tum quia ex sua specie majorem turpitudinem habent; sed quo ad hanc circumstantiam, quod sola exteriori tentatione pulsatus cecidit, gravius est illis peccatis ad quæ etiam (3) interior tentatio impellit. Unde patet responsio ad primum.

Ad secundum dicendum, quod hoc est per accidens, quod tale nocumentum naturæ humanæ intulit, quia scilicet fuit primum peccatum quod naturam humanam vitiauit, & ordinem animæ ad Deum interrupit in illo ex quo omnes homines per coitum generati, naturam humanam traxerunt. Quodcumque autem aliud peccatum fuisset hoc modo primum, etiam similem effectum habuisset, sive fuisset peccatum operis, sive voluntatis, quamvis quidam aliter dicant, dicentes, (4) si Adam alio modo peccasset, non incurrisse eum necessitatem moriendi: quia hæc peccata illi tantum culpæ videtur ordinata esse à Deo, cum dicit Gen. 11. 17. Quaecumque die comederis ex eo, morte morieris. Sed in hoc ostenditur, etiam si alia peccata commisisset, quod similem peccatum sustinisset, quasi à minori. Gravius est enim præceptum præterire naturalis legis, quo prohibetur illud quod in se est malum, quam præterire præceptum disciplinæ, quo prohibetur quod non est malum, nisi quia prohibetur.

Si vero queritur, an illud peccatum primis parentibus fuerit dimissum; dicimus eos per poenitentiam veniam consequutos. Viderit quod primi parentes pro peccato non satisfecerint: quia cum bonum sit potentius quam malum, ut probat Dionysius 14. cap. de div. Nom. si peccato proprio totum genus humanum primi parentes interfecerunt; multo fortius satisfactione propria maculam quam induxerant, abstersissent, si satisfecissent. Sed dicendum est quod primum peccatum interrompere potuit rectum ordinem humanæ rationis in Deum, ratione cujus inducta est necessitas ut interromperetur ordo corporis ad animam per mortem; & sic vitium personæ in naturam potuit redundare; sed ejus poenitentia non potuit facere ut ordo ille non fuisset interruptus: quia quod factum est, pro infecto haberi non potest. Unde non potuit (5) restituere quod peccatum abstulerat.

(1) Al. exterior. (2) Nicolai quod si Adam alio modo peccasset, non incurrisset necessitatem &c. (3) Al. insituere (forte instaurare) quod peccatum abstulerit.

quantum ad naturam, sed solum quantum ad personam, quæ à reatu actuali (1) purgatur per poenitentiam: non enim potest natura in statum altiorem revocari nisi per id quod naturam totam excedit: & ideo oportuit ad curationem naturæ ut esset Deus, & homo qui naturam perfecte curaret. Sed hoc ad tertium Librum magis pertinet.

Si homo in ea (2) iuste vixerit, non continuo meretur eam mortem non perpeti. Hoc ideo contingit, quia quam-

vis per justitiam hominis purgetur infectio originalis culpæ, secundum hoc quod ex natura in personam redundat, non tamen purgatur quantum ad ipsam naturam absolute: & ideo peccata quæ ipsi naturæ debentur, non remittuntur, quamdiu in tali natura infectio maneat, etiamsi centies moreretur homo, & in pristinum statum resurgeret: semper enim manente infectione naturæ, manet obligatio ad penam.

DISTINCTIO XXXIV.

Quæ de peccato animadvertenda sint.

Post prædicta de peccato actuali, diligenti indagine quædam consideranda sunt, scilicet quæ fuerit origo, & causa primi peccati, utrum res bona, an res mala; postea in qua re sit peccatum; deinde quid sit peccatum, & quot modis fiat; & de differentia ipsorum peccatorum.

Quæ fuerit origo, & causa peccati prima.

Causa, & origo prima peccati res bona extitit, quia ante primum peccatum non erat aliquid mali unde oriretur. Cum enim originem, & causam habuit, aut hoc ex bono, aut ex malo habuit. Sed malum ante non erat. Ex bono igitur ortum est. Prius enim in Angelo ortum est peccatum, & postea in homine. Et quid erat Angelus nisi bona natura Dei? Non ex Deo ortum est malum quod fuit in Angelo; non ex alio quam ex Angelo: ex bono igitur ortum fuit. Unde Augustinus, Lib. II. de nupt. & conc. cap. xxviii. in responsionibus contra Julianum hæreticum, qui dixerat: „Si ex natura peccatum est, tunc mala est natura:“ ait: „Quæso ut, si potest, respondeat. Manifestum est ex voluntate mala, tamquam ex arbore mala, fieri omnia opera mala, tamquam fructus malos. Sed ipsam malam voluntatem unde dicit exortam, nisi ex bono? Si enim ex Angelo, quid est Angelus nisi bonum opus Dei? Si ex homine, quid erat ipse homo nisi bonum opus Dei? Immo quid erant hæc duo, antequam oriretur in eis mala voluntas, nisi bonum opus Dei, & bona, & laudanda natura? Ergo ex bono ortum malum; nec fuit unde orti posset nisi ex bono. Dico ergo quia voluntatem malam nullum malum præcessit, sed ex bono originem habuit.“ Hic aperte docetur, primam causam, & originem mali bonam fuisse naturam; & nihilominus ostenditur cujus peccati fuerit causa, scilicet bonæ voluntatis.

Quod mala voluntas secundaria causa fuit malorum.

Mala autem voluntas illa Angeli, & hominis, causa est etiam malorum subsequentium, scilicet malorum operum, & malorum voluntatum. Unde Augustinus in Enchirid. cap. xxi. „Nequaquam dubitare debemus, rerum bonarum quæ ad nos pertinent, causam non esse nisi bonitatem Dei; malorum vero ab immutabili bono deficientem boni mutabilis voluntatem, prius Angeli, postea hominis. Hoc primum est creaturæ rationalis malum, idest prima privatio boni.“ Ecce habes primam voluntatem boni mutabilis, idest Angeli, vel hominis, deficientem ab immutabili bono, idest à Deo, causam esse malorum rerum ad nos pertinentium: quia causa est tam peccatorum quam peccatorum, quibus premitur humana natura. Prima igitur origo, & causa peccati bonum fuit; & secunda malum, quod ortum est ex bono.

In qua re sit peccatum, an in bona, an in mala: & dicitur quia in bona tantum.

Ostensa origine mali, superest videre in qua re sit malum, scilicet an in re bona, an in re mala. Qui recte, acuteque sapit, non nisi in bono malum esse intelligit, idest in natura bona. Malum enim est corruptio, vel privatio boni. Ubi autem bonum non est, non potest (3) esse privatio, vel corruptio boni. Peccatum igitur non potest esse nisi in re bona. Sicut enim morbis, ac vulneribus corrumpuntur corpora, quæ ut ait Augustinus in Enchirid. cap. xlii. sunt privationes ejus boni quod dicitur sanitas; ita & animorum quæcumque sunt vitia, naturalium sunt privationes bonorum. Quid est enim aliud quod malum dicitur, nisi privatio boni? Bonum enim minus malum est; quamvis quantumcumque minuatur, necesse est ut aliquid remaneat, si adhuc natura est. Non enim consumi potest bonum, quod est natura, nisi & ipsa consumatur. Cum vero corrumpitur, ideo malum est ejus corruptio, quia eam qualicumque privatio bono. Nam si nullo privar bono, non nocet (4). Nocet autem. Adimit ergo bonum. Quamdiu itaque natura corrumpitur, inest ei bonum quo privetur; ac per hoc nullum est quod dicitur malum, si nullum sit bonum. Sed bonum omnino carens malo, integrum bonum est. Cum vero inest malum, vitiatum, vel vitiosum bonum est; nec malum unquam potest esse ullum, ubi est bonum nullum. Unde res mira conficitur, ut quia omnis natura, in quantum natura est, bonum est; nihil aliud dici videatur, cum vitiosa natura, mala natura esse dicitur, nisi malum esse quod bonum est; nec malum esse, nisi quod bonum est. Hac contextione.

In II. Sent. Tom. II. (1) Al. purgatur per potentiam. (2) Supple carne peccati. (3) Al. non esse. (4) Al. nocet autem cum adiinit bonum.